

ปัจจัยทำนายความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในประเทศไทย

พัชรภรณ์ ไชยสังข์*	ปร.ด. (การวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา)
บุษกร สิริรัตนปทุม กิโอด**	ปร.ด. (พยาบาลศาสตร์)
สุจิตรา อูร์ตนมณี***	ปร.ด. (พยาบาลศาสตร์)

(รับ: 30 มกราคม 2569, แก้ไข: 3 มีนาคม 2569, ตอรับ: 15 มีนาคม 2569)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาล และวิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถทำนายความตั้งใจดังกล่าวในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 756 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสถาบันการศึกษา ด้านการเงินและค่าใช้จ่าย ด้านหลักสูตร ด้านครอบครัว และด้านสังคม รวมถึงแบบวัดความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งมีค่าความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.98 และค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.90 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติถดถอยพหุแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 35.6) ปัจจัยที่สามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ด้านครอบครัว เพศหญิง ความต้องการกู้ยืมเพื่อการศึกษา การมีภูมิภานาในแต่ละภูมิภาค (ภาคกลาง ภาคตะวันตก ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียง) การมีบุคคลในครอบครัวประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ ด้านหลักสูตร ระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสม 3.01–3.50 และรายได้ครอบครัวต่อเดือน 20,000–30,000 บาท โดยตัวแปรทั้ง 13 ตัวสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความตั้งใจได้ร้อยละ 44.90 ($R^2 = 0.449$)

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นถึงบทบาทของปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยเชิงสังคมเศรษฐกิจต่อความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนเชิงนโยบายและการส่งเสริมการเข้าสู่วิชาชีพพยาบาลในอนาคต

คำสำคัญ: ความตั้งใจเลือก วิชาชีพพยาบาล นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

** อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Corresponding author; E-mail: sujitra0431@gmail.com

Predictive Factors of the Intention to Pursue Nursing Profession Among Grade 12 Students in Thailand

Phatcharaphan Chaiyasung* Ph.D. (Research and Statistics in Cognitive Science)

Bootsakon S. Guyot ** Ph.D. (Nursing Science)

Sujitra Uratanamaneer *** Ph.D. (Nursing Science)

(Received: January 30, 2026, Revised: March 3, 2026, Accepted: March 15, 2026)

Abstract

This predictive correlational study aimed to examine the level of intention to pursue a nursing profession and to identify factors predicting such intention among Grade 12 students in Thailand. The sample comprised 756 students selected using simple random sampling. Data were collected using a structured questionnaire covering five domains: educational institution, finance and expenses, curriculum, family, and social factors, along with a scale measuring intention to pursue nursing. The instrument demonstrated excellent content validity (CVI = 0.98) and high internal consistency (Cronbach's alpha = 0.90). Data were analyzed using stepwise multiple regression analysis.

The findings indicated that 35.6% of the participants reported a moderate level of intention to pursue a nursing profession. Significant predictors at the 0.05 level included family factors, female gender, intention to apply for student loans, regional residence (Central, Western, Southern, Northeastern, Northern, and Eastern regions), having a family member working in a health-related profession, curriculum factors, cumulative grade point average (GPA) between 3.01-3.50, and monthly family income between 20,000-30,000 baht. These 13 variables jointly explained 44.90% of the variance in intention to pursue a nursing profession ($R^2 = 0.449$).

The results highlight the important roles of family, individual characteristics, and socioeconomic factors in shaping students' intentions to pursue nursing education. These findings may inform policy development and strategic planning to promote entry into the nursing profession in the future.

Keywords: Intention to choose, Nursing profession, Grade 12 Students

* Assistant Professor, Faculty of Nursing, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

** Instructor Faculty of Nursing, Kasetsart University

*** Assistant Professor, Faculty of Nursing, Thammasat University

Corresponding author; E-mail: sujitra0431@gmail.com

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาบุคคลให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความสำคัญต่ออนาคตอาชีพ ปัจจุบันประเทศไทยมีความต้องการบุคลากรด้านสาธารณสุขสูง โดยเฉพาะ “พยาบาลวิชาชีพ” ที่ประสบปัญหาขาดแคลน¹ มีสถาบันเปิดสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตกว่า 106 แห่ง² รัฐบาลจึงมีนโยบายเพิ่มการผลิตพยาบาลจาก 6,000 เป็นอย่างน้อย 8,000 คนต่อปี เพื่อตอบสนองความต้องการพยาบาลของประเทศไทย³

การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนมัธยมปลายเป็นกระบวนการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory) ซึ่งเน้นการเลือกทางเลือกที่ให้ผลดีที่สุด⁴ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อ ได้แก่ สภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก หลักสูตร และภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย⁵ โดยภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในหลายรอบการรับเข้าเรียน⁶ สำหรับสาขาพยาบาลศาสตร์ ปัจจัยด้านภาพลักษณ์วิชาชีพ ความมั่นคงในอาชีพ และภาระงานที่สูงขึ้นส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียน⁷ การเปิดสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีเป้าหมายเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนพยาบาลวิชาชีพในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันพบว่าจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่สมัครเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาลดลง⁸

อีกทั้งในยุคปัจจุบัน กลุ่มวัยรุ่นไทยโดยเฉพาะคนรุ่น GEN Z มีความสนใจในอาชีพ “ยูทูปเบอร์” ดิจิทัลขั้นต้น ๆ เนื่องจากเติบโตมากับเทคโนโลยีและคุ้นชินกับการใช้สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต และคอมพิวเตอร์⁹ ส่งผลให้ความสนใจในการเลือกศึกษาวิชาชีพพยาบาลลดลง ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมีความจำเป็นในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาหลักสูตรและวางแผนการจัดการศึกษาพยาบาลของประเทศไทยในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

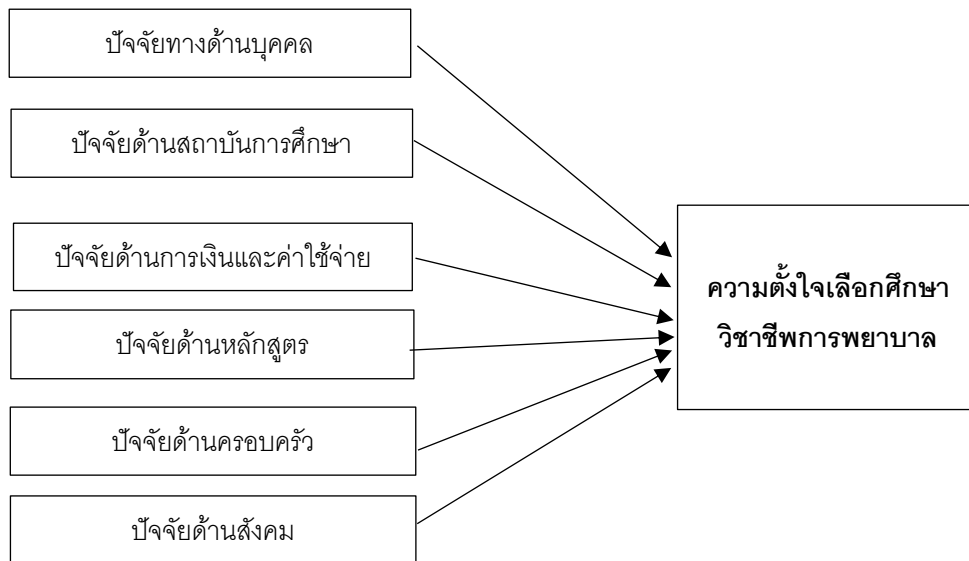
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอำนาจทำนายความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในประเทศไทย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ประยุกต์ใช้ทฤษฎีความคาดหวังของวูม¹⁰ เพื่อศึกษาตัวแปร 6 ปัจจัยประกอบด้วย ปัจจัยทางด้านบุคคล ด้านสถาบันการศึกษา ด้านการเงินและค่าใช้จ่าย ด้านหลักสูตร ด้านครอบครัว และด้านสังคม ที่เกี่ยวกับปัจจัยทำนายความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพพยาบาลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในประเทศไทย โดยสามารถอธิบายได้ดังแผนภาพที่ 1

วารสารกองการพยาบาล

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย (Predictive correlation research design)

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในประเทศไทยปีการศึกษา 2567

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในประเทศไทยที่ผู้ปกครอง และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เสนอยินยอมเข้าร่วมการวิจัย และยินยอมให้เก็บข้อมูลทางออนไลน์ Google Form ช่วงเดือนพฤษภาคม -กรกฎาคม 2567 คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป G*Power กำหนดค่าขนาดอิทธิพล (Effect Size)¹¹ ในการวิเคราะห์เพื่อให้มีอำนาจทดสอบ .80 (Power of Test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 688 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเพิ่มร้อยละ 10 เพื่อป้องกันความไม่สมบูรณ์ของข้อมูลจำนวน = 756 คน เกณฑ์ที่กำหนดการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)¹² ชั้นที่ 1 คือ แบ่งเป็น 6 ภาค ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก ภาคใต้ เพิ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ชั้นที่ 2 จับฉลาก

ปีที่ 53 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2569

เลือกภาคละ 2 จังหวัด เพิ่มกรุงเทพและปริมณฑล 2 จังหวัด = 14 จังหวัด ชั้นที่ 3 จับฉลากเลือกจังหวัดละ 1 โรงเรียน = 14 โรงเรียน ชั้นที่ 4 เก็บโรงเรียนละ 54 คนโดยความสมัครใจจากประกาศป้ายประชาสัมพันธ์ (ทางออนไลน์) ที่เว็บเพจของโรงเรียน ชั้นที่ 5 เก็บข้อมูลด้วยการติดต่อผู้วิจัยประสานงานกับคุณครูแนะแนวของแต่ละโรงเรียน เกณฑ์การคัดเลือก เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ปีการศึกษา 2567 สามารถใช้มือถือ แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์ ในการตอบแบบสอบถามทางออนไลน์ (Google Form) โดยได้รับการยินยอมจากผู้ปกครอง และยินยอมเข้าร่วมการวิจัย เกณฑ์การคัดออก ไม่สมัครใจให้ข้อมูล และตอบแบบสอบถามทางออนไลน์ Google Form ไม่ครบทุกข้อ

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นแบบสอบถามทาง Google Form เกี่ยวกับระดับและปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2567 ผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบสอบ

วารสารกองการพยาบาล

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี⁶ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามตามข้อมูลทั่วไป จำนวน 9 ข้อ ประกอบด้วย เพศ แผนการเรียน คะแนนเฉลี่ยสะสม รายได้เฉลี่ยครอบครัว ภูมิฐานะ การก๊วยมเพื่อการศึกษา คนในครอบครัวอยู่ในวิชาชีพด้านสุขภาพ การได้รับการประชาสัมพันธ์หลักสูตรวิชาชีพพยาบาล

ส่วนที่ 2 (ตัวแปรต้น) แบบสอบถามปัจจัยที่มีอำนาจทำนายความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 23 ข้อ ประกอบด้วย 5 ด้าน 1) ด้านสถาบันการศึกษา จำนวน 6 ข้อ 2) ด้านการเงินและค่าใช้จ่าย จำนวน 5 ข้อ 3) ด้านหลักสูตรจำนวน 3 ข้อ 4) ด้านครอบครัว จำนวน 4 ข้อ และ 5) ด้านสังคมจำนวน 5 ข้อ โดยใช้มาตรวัดแบบลิเคอร์ท (Likert Scale) แต่ละคำถามมีคำตอบเป็นตัวเลือก 5 ระดับ คือ ระดับความสำคัญของปัจจัย น้อยที่สุด (1 คะแนน) น้อย (2 คะแนน) ปานกลาง (3 คะแนน) มาก (4 คะแนน) มากที่สุด (5 คะแนน)

ส่วนที่ 3 (ตัวแปรตาม) ความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาลของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แนวโน้มหรือความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใช้ทฤษฎีความคาดหวังของวูม¹⁰ ที่ชี้ให้เห็นว่าความตั้งใจในการเลือกขึ้นอยู่กับความเชื่อในผลลัพธ์ที่ต้องการ ซึ่งแต่ละคำถามมีคำตอบเป็นตัวเลือก 5 ระดับ คือ ระดับความสำคัญของปัจจัย น้อยที่สุด (1 คะแนน) น้อย (2 คะแนน) ปานกลาง (3 คะแนน) มาก (4 คะแนน) มากที่สุด (5 คะแนน)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ค่าความตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นอาจารย์พยาบาล 3 ท่าน ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (CVI) เท่ากับ 0.98, 0.96 และ 0.98 ตามลำดับ

ค่าความเที่ยงโดยนำเครื่องมือวิจัยไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.90 , 0.92 และ 0.88 ตามลำดับ

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

โครงการวิจัยนี้ผ่านการรับรองจาก คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมวิจัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รหัสใบรับรอง COE No. COE67/035 ให้การรับรองวันที่ 9 เมษายน 2567 – 8 เมษายน 2568 ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยตามขั้นตอนที่กำหนด โดยการศึกษาंनाเสนอในภาพรวมและรักษาเป็นความลับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผ่าน คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือก เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีการเก็บข้อมูล และการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นเมื่อได้รับอนุญาต ผู้วิจัยประสานกับครูแนะแนวเพื่อประชาสัมพันธ์ทางออนไลน์ผ่านเว็บเพจของโรงเรียน และจัดส่งแบบอธิบายโครงการให้ผู้ปกครองอ่านทำความเข้าใจ ก่อนให้ผู้ปกครองและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เซ็นหนังสือยินยอมเข้าร่วมการวิจัย และดำเนินการตอบแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google Form

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปและปัจจัยที่มีอำนาจทำนายความตั้งใจเลือก และความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาลของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใช้สถิติแจกแจงความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ปัจจัยที่มีอำนาจทำนายความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใช้สถิติการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product

วารสารกองการพยาบาล

Moment Correlation Coefficient)

3. การทำนายปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาล โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ ขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 75.7 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ร้อยละ 73.5 คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01-3.50 ร้อยละ 50.0 รายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 20,000 บาท/เดือน ร้อยละ 32.3 ภูมิลำเนากรุงเทพ และปริมณฑล และภาคตะวันตก ร้อยละ 15.1 มีความต้องการกู้ยืมเพื่อการศึกษา ร้อยละ 57.4 ไม่มีบุคคลในครอบครัวที่

ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ ร้อยละ 74.1 แหล่งที่รับทราบข้อมูลการประชาสัมพันธ์หลักสูตรระดับปริญญาตรีจากเว็บไซต์ต่างๆ ร้อยละ 45.1

2. ระดับความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในประเทศไทยมีความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาลปานกลาง ร้อยละ 35.6

3. ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา การเงินและค่าใช้จ่ายหลักสูตร ครอบครัวยังคงมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $<.05$ ($r = .420, .463, .405, .448$ และ $.477$ ตามลำดับ) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่างๆ มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับปานกลาง กับความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาล ($n = 756$ คน)

ปัจจัย	ความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาล	
	r	p-value
1. ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา	.420	<.05
2. ปัจจัยด้านการเงินและค่าใช้จ่าย	.463	<.05
3. ปัจจัยด้านหลักสูตร	.405	<.05
4. ปัจจัยด้านครอบครัว	.448	<.05
5. ปัจจัยด้านสังคม	.477	<.05

4. อำนาจการทำนายปัจจัยต่างๆ กับความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาล ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เมื่อทดสอบตัวทำนายความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาล พบว่า ตัวแปร (ปัจจัย) ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการตามลำดับ คือ 1) ครอบครัว 2) เพศหญิง 3) ความต้องการกู้ยืมเพื่อการศึกษา 4) ภูมิลำเนา ภาคกลาง 5) บุคคลในครอบครัวประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ 6) หลักสูตร 7) ภูมิลำเนาภาคตะวันตก 8) ภูมิลำเนา

ภาคใต้ 9) ภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 10) ภูมิลำเนาภาคเหนือ 11) ภูมิลำเนาภาคตะวันออก 12) คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 2.01-2.50 และ 13) รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน 20,000-30,000 บาท โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.449 ตัวแปร (ปัจจัย) ทั้ง 13 ตัวสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาล ได้ร้อยละ 44.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 2

วารสารกองการพยาบาล

ตารางที่ 2 อำนาคการทำนายปัจจัยต่างๆ กับ ความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาล (n = 756 คน)

ตัวแปรทำนายความตั้งใจเลือกฯ	b	Beta	t	p-value
1. ครอบครัว	.339	.252	6.561	<.001
2. เพศหญิง	.724	.264	8.910	<.001
3. ความต้องการกู้ยืมเพื่อการศึกษา	.351	.147	4.730	<.001
4. ภูมิลำเนาภาคกลาง	-.969	-.286	-7.494	<.001
5. บุคคลในครอบครัวประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ	.244	.091	2.917	.004
6. หลักสูตร	.215	.144	4.228	<.001
7. ภูมิลำเนาภาคตะวันตก	-.793	-.241	-5.678	<.001
8. ภูมิลำเนาภาคใต้	-.705	-.209	-5.437	<.001
9. ภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	-.720	-.213	-5.045	<.001
10. ภูมิลำเนาภาคเหนือ	-.568	-.167	-4.201	<.001
11. ภูมิลำเนาภาคตะวันออก	-.492	-.143	-3.215	.001
12. คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3.01-3.50	-.405	-.085	-2.742	.006
13. รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน 20000-30000 บาท	.182	.069	2.355	.019

Constant a = .925 R² = .449 Adjust R square = .439 F = 46.090
 p-value<.05

ในการสร้างสมการทำนาย พบว่าค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) ของตัวทำนายที่ถูกเลือกไปวิเคราะห์ตามลำดับ คือ 1) ครอบครัว 2) เพศหญิง 3) ความต้องการกู้ยืมเพื่อการศึกษา 4) ภูมิลำเนาภาคกลาง 5) บุคคลในครอบครัวประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ 6) หลักสูตร 7) ภูมิลำเนาภาคตะวันตก 8) ภูมิลำเนาภาคใต้ 9) ภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 10) ภูมิลำเนาภาคเหนือ 11) ภูมิลำเนาภาคตะวันออก 12) คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 2.01-2.50 และ 13) รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน 20,000-30,000 บาท และมีค่าคงที่ (Constant) เท่ากับ 0.925 ดังนั้นสามารถสร้างสมการทำนายความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาล ในรูปคะแนนดิบได้ ดังนี้

Y (ความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาล) = 0.925 + 0.339 (ครอบครัว) + 0.724 (เพศหญิง) + 0.351 (ความต้องการกู้ยืมเพื่อการศึกษา) - 0.969 (ภูมิลำเนาภาคกลาง) + 0.244 (บุคคลในครอบครัวประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ) + 0.215 (หลักสูตร) - 0.793 (ภูมิลำเนาภาคตะวันตก) - 0.705 (ภูมิลำเนาภาคใต้) - 0.720 (ภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) - 0.568 (ภูมิลำเนาภาคเหนือ) - 0.492 (ภูมิลำเนาภาคตะวันออก) - 0.405 (คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3.01-3.50) + 0.182 (รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน 20,000-30,000 บาท) และสร้างสมการในรูปของคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

Z (ความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาล) = 0.252 (ครอบครัว) + 0.264 (เพศหญิง)

วารสารกองการพยาบาล

+ 0.147 (ความต้องการกู้ยืมเพื่อการศึกษา) - 0.286 (ภูมิลำเนาภาคกลาง) + 0.091 (บุคคลในครอบครัวประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ) + 0.144 (หลักสูตร) - 0.241 (ภูมิลำเนาภาคตะวันตก) - 0.209 (ภูมิลำเนาภาคใต้) - 0.213 (ภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) - 0.167 (ภูมิลำเนาภาคเหนือ) - 0.143 (ภูมิลำเนาภาคตะวันออก) - 0.085 (คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 2.01-2.50) + 0.069 (รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน 20,000-30,000 บาท)

การอภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายผลการศึกษาปัจจัยทำนายต่อความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในประเทศไทยดังนี้

1. นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในประเทศไทยมีความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาลในระดับปานกลางเพียงร้อยละ 35.6 ซึ่งไม่ถึงครึ่งของกลุ่มตัวอย่าง สอดคล้องกับงานวิจัยในภาคตะวันออกที่พบว่าความตั้งใจเลือกเรียนพยาบาลลดลงเมื่อเทียบกับ 10 ปีก่อน⁷ และสอดคล้องกับผลการศึกษากุลจิรา โฉมพรมและคณะ¹³ ที่พบว่าการตัดสินใจเข้าศึกษาคณะพยาบาลอยู่ในระดับต่ำ ปัจจัยหนึ่งมาจากวัยรุ่นยุคใหม่ที่นิยมอาชีพโดดเด่น เช่น “ยูทูบเบอร์”¹¹ ซึ่งติดอันดับอาชีพในฝันของคน GEN Z¹⁴ ส่งผลให้ความตั้งใจเรียนพยาบาลลดลง ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดการตัดสินใจ⁴ ที่อธิบายว่าการเลือกของบุคคลเกิดจากกระบวนการคิด วิเคราะห์ และใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ

2. ปัจจัย (ตัวแปร) 13 ตัวสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาลได้ร้อยละ 44.90 โดยปัจจัยสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว โดยเฉพาะกรณีที่มีบุคคลในครอบครัวประกอบอาชีพด้านสุขภาพ เช่น พยาบาลหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ซึ่งส่งผลต่อการรับรู้และแรง

บันดาลใจในการเลือกเดินตามอาชีพดังกล่าว⁸ นอกจากนี้ ปัจจัยด้านเพศหญิงสามารถทำนายแนวโน้มการเลือกเรียนพยาบาลได้ เนื่องจากอาชีพนี้ถูกมองว่าเหมาะสมกับผู้หญิงมากกว่าเพศชาย¹⁵ ด้านภูมิลำเนา นักเรียนจากต่างจังหวัดมักเลือกเรียนพยาบาลมากกว่านักเรียนในกรุงเทพฯ เพราะมองว่าเป็นอาชีพมั่นคง มีรายได้ดี และสามารถกลับไปพัฒนาบ้านเกิด¹⁶ อีกทั้งปัจจัยด้านเศรษฐกิจและการกู้ยืมเพื่อการศึกษา เช่น กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ก็เป็นแรงจูงใจสำคัญในการตัดสินใจเรียนพยาบาล เพราะช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัว¹⁷ ทั้งหมดนี้สะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยด้านครอบครัว เพศ ภูมิลำเนา และเศรษฐกิจมีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจศึกษาวิชาชีพการพยาบาลของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพควรเกี่ยวกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาและวางแผนการจัดการศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ให้สอดคล้องกับการเติบโตและความต้องการในอนาคต

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความตั้งใจในการเลือกศึกษาวิชาชีพการพยาบาลระหว่างนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเมือง เขตชนบท และเขตกึ่งเมือง เพื่อทำความเข้าใจความแตกต่างด้านบริบททางสังคมและเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

3. ควรมีการศึกษาพัฒนาแนวทางการสร้างแรงจูงใจและระบบการสนับสนุนทรัพยากรสำหรับการเรียนพยาบาล โดยใช้ปัจจัยที่เป็นตัวแปรทำนายมาประยุกต์ในการออกแบบและกำหนดแนวทางพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

Reference

1. Krisada Sawaengdee. Crisis of nursing shortage in health service facilities under Office of Permanent Secretary, Ministry of Public Health: policy recommendations. *J Health Sci.* 2017;26(2):456–468. Thai.
2. Panarut Wisawatapnimit, Kwanta Boonvas, Chiraporn Worawong, Payao Pongsakchart, Chularat Howharn. A study of readiness to open graduate program of Faculty of Nursing, Praboromajchanok Institute and needs for further study at the nursing graduate level of professional nurses. *Nurs J Min Public Health.* 2021;31(3):110–124. Thai.
3. Chayaluck Siripukdeekan, Benjamas Boonrubpayap. Nursing career ladder development. *J R Thai Army Nurses.* 2014;15(3):75–80. Thai.
4. Jamlong Namootree. Factors affecting choosing further learning program of upper secondary students [thesis]. Nonthaburi: Guidance and Psychological Counseling School, Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University; 2018. Thai.
5. Khemmaya Kiniman, Phattharamanat Sritrakul, Apunchanit Jenjit, Sadayu Teeravanittrakul. Factors affecting decision making on pursuing a bachelor's degree of freshmen: a case study of a university in eastern region. *J Educ Burapha Univ.* 2021;32(3):87–102. Thai.
6. Somsak Srisontisuk, Mattana Buasri, Paosee Wanong, Panyasack Sengonkeo. Factors affecting the decision on bachelor degree study at Khon Kaen University of the students through the Thai University Central Admission System (TCAS system), in the academic year 2019. *School of Administrative Studies Academic J.* 2022;3(3):33–47. Thai.
7. Monthana Hemchayat, Lalita Dechavoot, Jittiya Sombutboon. Comparison of intentions and influencing factors for entering a nursing degree program among high school students in the eastern region of Thailand. *J Health Sci Res.* 2022;16(1):125–136. Thai.
8. Suwannee Sroisong, Angkhana Rueankon, Duangporn Hoontrakul, Phanphilai Sutthana, Panithiracha Fuongtong. Intentions to enroll in the nursing profession among senior high school students in the upper northern region. *J Dis Health Risk DPC.* 2018;12(3):26–36. Thai.
9. Phakawadee Konkhamdee. Generation Z's successful: motivations, attitudes and job in the future [master's thesis]. Bangkok: College of Management, Mahidol University; 2022. Thai.
10. Vroom VH. *Work and motivation.* New York: Wiley; 1964.
11. Cohen J. *Statistical power for the behavioral sciences.* 2nd ed. New York: Academic Press; 1977.
12. Roscoe JT. *Fundamental research statistics for the behavioral sciences.* 2nd ed. New York: Holt, Rinehart and Winston; 1975.
13. Kuljira Lohaprom, Yanika Mingchan, Jutathip Phothiprom, Channida Nueprom, Chonthicha Tumon, Panun Kanokwongnuwat. A study of the admission decision of the students at the Faculty of Nursing

วารสารกองการพยาบาล

- Rambhai Barni Rajabhat University. In: 14th National Academic Conference, Nakhon Pathom Rajabhat University; 2014. p. 1150–1159. Thai.
14. Phakawadee Konkhamdee. Attitudes of Generation Z toward success [master's thesis]. Bangkok: Mahidol University; 2022. Thai.
 15. Poolsuk Janepanish Visudtibha, Pornsri Disornwatiwa. Learning style preferences of nursing students at Ramathibodi School of Nursing, Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University. *Nurs J Min Public Health*. 2015;25(1):70–81. Thai.
 16. Yaowalak Promsing, Anucha Tinala, Apinya Koontalay. Nursing professional decision making in nursing students, *Suan Sunandha Rajabhat University Journal of Health Sciences, Boromarajonani College of Nursing Sappasitthiprasong*. 2017;1(3):81–94. Thai.
 17. Watchara Suktae, Sirima Wonglamthong, Tanatcha Paipayob. Spending behavior of nursing students: a case study of Boromarajonani College of Nursing, Sawanpracharak Nakhon Sawan. *Graduate Rev, Nakhon Sawan Buddhist Coll*. 2019;7(2):33–44. Thai.